

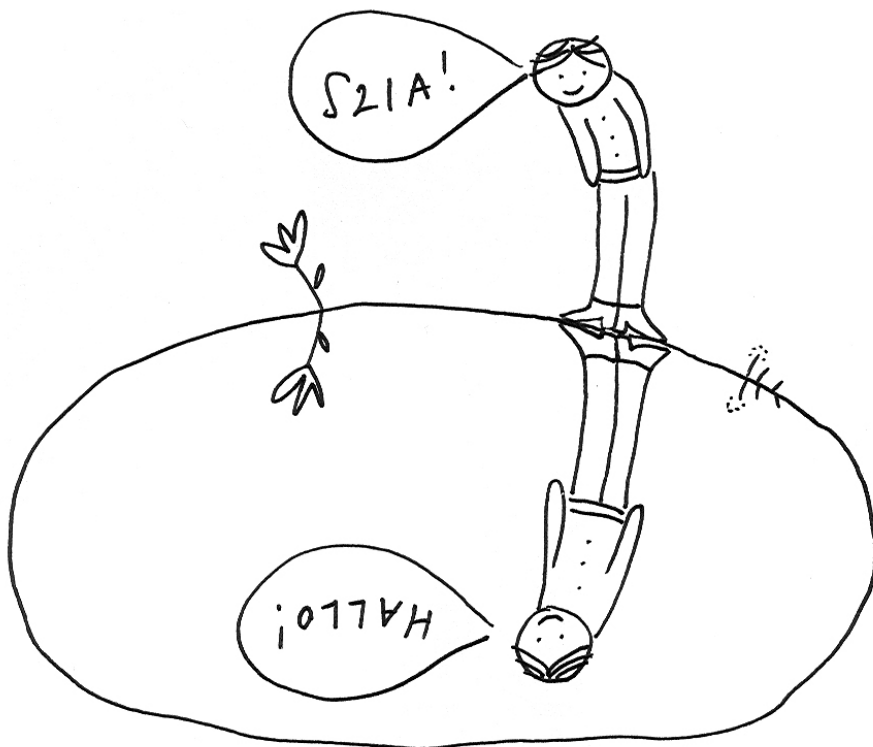
Müncheni Magyar Katolikus Misszió

Családi Lap

A müncheni magyar családok lapja

II. évfolyam, 1. szám
2009. február 17.

Főtéma: Kétnyelvűség I. - Elmélet

Ezenkívül: Könyvajánló, Programajánló, Tudták-e?, És ha megy a hasa? - a gyermekorvos válaszol, Úton hazafelé – vonattal, Receptek, Kézműves sarok, Mese-sarok, Állandó programok.

Beköszöntő

Immáron második számunkat tartja kezében, melynek főtémája a kétnyelvűség. Ebben a számban Horváth Bea nyelvtanárő a kétnyelvűség, az anyanyelv, -nyelvek elsajátításának elméleti oldalát mutatja be, tavaszi számunkban pedig Sári Tereza nyelvtanárő fog minket gyakorlati tanácsokkal ellátni saját kétnyelvű gyermekünk nyelvi nevelését illetően. Ezek a cikkek a Baba-Mama Lap legutolsó számában megjelent írások átdolgozott változatai. Akkoriban, a cikk megjelenését követő, a kétnyelvűségről tartott Fórumunkon megjelentek elsöprő száma, az ott kialakult parázs vita, egymást követő kérdések gyöztek meg arról, hogy ezzel a témával még többször foglalkoznunk kell.

Programajánlónkban ez alkalommal igazán gazdag kínálatra lelhetnek azok a családok, akiknek fontos, hogy gyermekeiknek a világból minél többet megmutassanak.

Újdonság még, hogy könyvajánlónkban a gyerekeknek egy budapesti 7. osztályos kislány ajánlja legutóbbi kedvenc olvasmányát – a könyv stílusában.

Ajánlunk gyorsan készülő farsangi fánk receptet. Mikszáth Kálmán meséjével pedig tovább bővíthetjük kétnyelvű gyermekeink magyar szókincsét.

Továbbra is várjuk visszajelzéseiket, ötleteiket.

Szeretettel: *dr. Somorai Márta*

Kétnyelvűség I. - Elmélet

Kedves kétnyelvű társak!

Bizonyára már sokan foglalkoztak a kétnyelvűséggel valamilyen szinten, és ki is alakítottak egy maguknak megfelelő hozzáállást. Bármely felállásban is fordul elő a kétnyelvűség a családokban, az a lényeg, hogy abban mindenki jól érezze magát. Ezzel a cikkel nem a kétnyelvűség problémájának tökéletes megoldására törekedtem, mint inkább arra, hogy tudatosuljon bennünk az, hogy ezzel (a „problémával”) nem vagyunk egyedül, esetleges kételyekre valamelyest rávilágítsak, és talán ötleteket adhassak. Fő forrásomnak az alábbi amerikai könyvet használtam: Barry McLaughlin: Second-Language Acquisition in Childhood

A kétnyelvűség leginkább elfogadott megfogalmazása a magyar virtuális enciklopédiában is olvasható, miszerint azt a személyt tekintjük kétnyelvűnek, aki mindennapi beszédtevékenysége során két nyelvet használ, és kétnyelvű környezetben él. A nyelv-sajátítási idő szerint megkülönböztetjük a korai, ill. kései kétnyelvűeket, a nyelvismeret szintje szerint pedig az egyik nyelven domináns kétnyelvűeket a mindkettőt azonos szinten beszélő balansz kétnyelvűektől. Széles körben elfogadott, hogy a második nyelv tanulását is kritikus periódus korlátozza: a nyelvismeret magasabb szintjét érik el azok, akik kora gyermekkorban sajátítják el a második nyelvet (pl. idegen akcentus hiánya). Arra is van adat, hogy az intenzív gyakorlat fölülírhatja ezt a megszorítást.

A korábbi elképzelésekkel ellentétben napjainkban a korai kétnyelvűség pozitív következményei elismertek. A fejlődés egyes szakaszaiban a kétnyelvű gyermekek magasabb teljesítményt mutatnak egynyelvű társaiknál olyan területeken, mint kognitív (értelmi) flexibilitás, figyelmi kontroll, tudatelmélet.

A kétnyelvűség, mint társadalmi probléma

A világ legtöbb országában a többnyelvűség az elfogadott norma és nem a kivétel. A kétnyelvűség gyakorlatilag a világ összes országában, a társadalom minden szintjén és minden korosztályában előfordul. Pontosan azért jelent társadalmi gondot, mert a nyelv az egyén identitásához intim módon kapcsolódik. A legtöbben azért bizalmatlanok a kétnyelvűekkel szemben, mert van egy olyan érzésük, hogy ezek az emberek egy másik nyelv ismerete miatt nem egyenrangú polgárok. Vannak olyan társadalmak, ahol próbálják elnyomni a kisebbségi nyelveket, de ezáltal az ellenkezőjét váltják ki, és a kisebbségek még jobban összefognak a saját nyelvük és kultúrájuk megtartása érdekében. De még így is nehéz az egyénnek egyszerre két közösséghez tartoznia. Gyakran előfordulhatnak kulturális, vallási és erkölcsi különbségek, amelyek aztán feszültségekhez és identitás zavarokhoz vezethetnek. Ahhoz, hogy egyszerre két közösséghez tartozzanak, állandó nyelvi, viselkedés- és gondolkodásbeli változtatásra van szükségük. Ez nagy terhet jelenthet az egyén számára, és érzelmileg is kimerülhet. Ezért gyakran előfordul, hogy a kétnyelvűek az egyik nyelvi közösségük felé hajlanak, megkockáztatva ezzel azt, hogy esetleg a másik közösségből kirekesszék őket. Ez az ellentétes érzélem nem a nyelvre, hanem a kultúrára vezethető vissza. A kétnyelvű kisebbség más értékeket képvisel, más a gondolkodásmódja és mások az érdekei, melyek által veszélyt jelenthetnek a társadalomra.

Egy társadalomban a kétnyelvűség hangulatát leginkább az határozza meg, hogy milyen hozzáállásuk van a kisebbségi és a többségi közösségeknek egymáshoz. Ha egy társadalom szívesen fogadja a kisebbségi nyelveket, akkor a kétnyelvűek nem fogják magukat hátrányos helyzetben érezni.

A kétnyelvűség fejlődésében nagy szerepet játszik az egyén öntudata és önbizalma. Egy ember végig szenvedheti az életét, mert nem érzi magát sehová sem tartozónak, míg egy másik ember a kétnyelvűséget gazdag forrásnak tekinti a személyes beilleszkedésben és képességei továbbfejlesztésében.

A nyelvtanulás folyamata

A nyelvtanulás egy olyan aktív folyamat, ahol a gyermek próbálgathatja, elhagyhatja és pontosíthatja a nyelvi szabályokat. Ez még akkor is érvényes, ha a gyermek még nem is tud beszélni, csak hallja mások beszédét. A gyermek egy szűk körű adatra kialakít magának egy nyelvtani elméletet. Erre példa az a kifejezés, hogy „a maci aludik”, amit a gyermek sosem hallott, mégis gyakran használ. A szülők csak ritkán javítják ki gyermekük nyelvtani hibáit, de ha mégis megteszik, a gyermek csak azért sem lesz hajlandó azt helyesen megismételni. A gyermek nem annyira ezeken a tapasztalatokon keresztül tanulja meg a nyelvet, hanem inkább a tudásra éhes általános képességére, tehetségére épít, valamint kommunikatív folyamatokat tanulmányoz, hogy megtanuljon másokkal kommunikálni.

Nyelvtanulás gyermek- és felnőttkorban

A gyermeknek van egy vele született tulajdonsága, ami felépíti és meghatározza a tanulásmódját. Ugyanolyan módon fedezi fel a nyelvi szabályokat, mint az érzék világában az érzékelt dolgok rendszerét. Ahogy nő a gyermek, úgy nő a kimondott szótagok, szavak, mondatok hossza, ami összefügg a gyermek memóriájával is. A memóriatartalmon kívül egy gyermek nyelvtanulása különbözik a felnőttétől abban is, hogy a felnőtt képes megtervezni, megszervezni a mondandóját, rövid- és hosszú távú memóriáját össze tudja kapcsolni és rendelkezik korábbi tanulási tapasztalatokkal is.

A gyermekekben van egy olyan nyelvi befogadóképesség, ami a felnőttekben már nincsen. Ennek az időtartama kb. két éves kortól a serdülőkorig tart. Ez idő után az agy „formálhatósága” csökken, már nem lesz olyan képlékeny, hanem inkább merev és lezárt. Ezenkívül a gyerekeknél még tart a beszéd mechanizmus kialakulása, így egy másik nyelvet is könnyedén elsajátítanak. Kimutatható tény tehát, hogy a serdülőkor után többnyire nem lehetséges egy újabb nyelvet természetes úton elsajátítani és az idegen akcentust is csak igen nehezen lehet leküzdeni.

Bevándorolt családokat tanulmányozva az figyelhető meg, hogy a gyermekek gyorsan, könnyedén és minimális akcentussal tanulják meg az új nyelvet, míg a szülők küszködnek, nyelvtanfolyamokra járnak és mégsem közelítik meg a gyermekük szintjét. A gyermekek valószínűleg többet vannak az új nyelv közegében, tehát többet hallják a nyelvet, és nagy valószínűséggel sokkal motiváltabbak az újabb nyelv elsajátításában. Számukra a játszótársakkal való kommunikáció időnként élet-halál fontosságúvá válhat akár az iskolában, akár a játszótéren. Ezen kívül a gyermekektől nyelvészeti szempontból is kevesebb az elvárás, nincsenek olyan stressz helyzetben, mint a szülők, akiknél az elvárások konkrétak. Eltérő lehet a szülők és gyermekek nyelvhez való viszonyulása is. A felnőttek nyelvtanulásánál további hátráltató tényezők lehetnek a felnőttek önnön határai és kulturális öntudatuk.

Két nyelv egyidejű tanulása gyermekkorban

Még ha két nyelvet egyidejűleg is tanulunk meg, akkor sem lehet tökéletes nyelvi egyensúlyt fenntartani a két nyelv között. Az egyik nyelv mindig dominál bizonyos helyzetekben vagy személyekhez kötve. Nagyon sok tényező befolyásolja azt, hogy a megtanult két nyelvet hogyan bírja az egyén megtartani; ilyen például a nyelv presztízse, kulturális befolyása, motivációja, és használati lehetősége.

Ma már elfogadott tény, hogy egy nyelv egy állandó személyhez való kötése nagyban megkönnyíti a nyelvtanulást. Egy esettanulmányban, ahol az anya német, az apa francia volt, a gyermek születésétől kezdve minden szülő csak a saját nyelvét beszélte a gyermekkel, soha nem keverték. Két éves kora előtt a gyermek kialakított magának egy olyan kísérleti rendszert, ahol az új szavakat német és francia kiejtéssel mondogatta mindaddig, míg letisztult benne, hogy ez az új szó a mama, vagy a papa szótárához kapcsolódik. 3 év és 5 hónapos korában mind a két nyelvet helyesen használta, minimális lemaradással az egykorú, egynyelvű gyerekek normái mögött. Szókincsében eleinte az „anya” nyelvében járt elől, de ez az ideiglenes egyensúlyhiány hamar visszabillent, mert tudatosan kérdezte a szavakat a másik nyelven is. Nagyon kevés interferenciát figyeltek meg ennél a gyermeknél, azok is inkább nyelvtani vagy mondattani eredetűek voltak. De a fő benyomás az volt, hogy két nyelvet anyanyelvi szinten, elkülönítve használt, és a kétnyelvűsége nem volt káros hatással az intellektuális fejlődésére.

Olyan tanulmányok is készültek, ahol a szülők mind a két nyelvet beszélték a gyermekkel. A két nyelv soha nem volt tisztán elhatárolva, a szülők nem voltak következetesek, így a gyermek igen gyakran keverte a két nyelvet még egy mondaton belül is.

A nyelvtanulás folyamata kétnyelvű gyermekeknél

A hangrendszer kialakulása. A kétnyelvű gyermekek hangfejlődése nagyban hasonlít az egynyelvűekéhez, de külön feladat még a két nyelv hangrendszerének különválasztása. Gyakran előfordul egy kezdeti zavar, és valószínűleg a könnyebben kimondható hangokat használják mindkét nyelvben, de ha megvan a nyelvi egyensúly, akkor ez a kezdeti szakasz rövid idejű lesz és a megfelelő hangok a megfelelő nyelvhez fognak kerülni.

A lexikai tudás kialakulása. Ahogy a gyermek nő, szavai jelentését állandóan változtatja és finomítja. Általában a konkrét szavakat tanulja meg először és csak ezután jönnek az elvont szavak. Létezik egy időszak az 1 év 1 hónap és a 2 év 6 hónapos kor között, amikor a szavak jelentését nagy általánosságban használja, de az újabb szavak tanulásával ez normalizálódik. Pl. sok gyermek mondja a „vau-vau”-t nemcsak a kutyára, hanem minden négylábúra, akár minden állatra is, és idővel, ahogy megtanulja az állatok nevét, a „vau-vau” el is marad, vagy csak a kutyára fog szorítkozni. A kétnyelvű gyermekeknél kezdetben minden szó egy lexikai rendszerhez tartozik, amely lassan szétválasztódik két különálló rendszerré.

A nyelvtan kialakulása. A kétnyelvű gyermek a nyelvtan elsajátítását is hasonló mértékben és sorrendben teszi, mint egynyelvű társai, csak lehet, hogy az egyik nyelv bizonyos nyelvtanát a másik előtt tanulja meg. Általában a bonyolultabb nyelvtani szerkezeteket később tanulja meg, az egyszerűbb szerkezetek után, így a szóvégi ragozást például előbb megtanulja, mint a prepozíciókat.

Röviden úgy foglalthatjuk össze, hogy fő vonásaiban és fejlődési sorrendjében meg egyezik a nyelvtanulási folyamat a kétnyelvű és az egynyelvű gyermekeknél. A kétnyelvű gyermekeknél még az a további feladat, hogy a két nyelvi rendszert különválasszák.

A nyelvek közötti interferencia

Azt nevezzük interferenciának, amikor az egyik nyelv használata közben a másik nyelvből „kölcsönzünk” hangokat, nyelvtani szerkezeteket, szavakat, vagy kifejezéseket. Az interferencia esetenként és egyénekenként is különböző mértékben fordulhat elő. Lényeges kiindulópontja, hogy a gyermeknek hogyan tanítottuk a nyelveket, és hogy mennyire áll fenn a két nyelv egyensúlya. Minimumra szorítható az interferencia, ha a két nyelv használati területe tisztán el van határolva, azaz egy személy következetesen csak egy nyelvet használ, és ha a nyelvi egyensúly többnyire fennáll. Ilyen helyzetet azonban nagyon nehéz fenntartani, ugyanis ahogy nő a gyermek, egyre többet kommunikál egykorú társaival, és ez fogja meghatározni a domináns nyelv megválasztását. Minél dominánsabb lesz az egyik nyelv használata, annál gyakrabban fordul elő interferencia. Ilyen esetekben a gyengébb nyelvben gyakran előkerülnek a domináns nyelv hatásai. Ez nem jelenti azt, hogy a gyermekek nem beszélnek folyamatosan a két nyelvet, csak az egyensúly megbillen az egyik, vagy a másik nyelv kárára. Az interferencia a leggyakrabban azoknál a gyermekeknél fordul elő, akik környezetében a felnőttek keverik a nyelveket.

Egy tanulmányból az derült ki, hogy a torokhangú /R/-t előbb sajátítják el a gyerekek, mint a pörgős (magyar) /r/ használatát. Ebből olyan interferencia lehetséges, hogy a már kialakult /R/-t helyettesíteni fogja a másik (esetleg a magyar) nyelv /r/ hangját.

A kódváltás

A gyermekek a nyelvtani szabályok mellett különböző nyelvi stílusokat (köznyelv, diáknyelv, szleng, stb.), illetve beszédmódokat sajátítanak el, ahogy különböző emberekkel, különböző szituációkban beszélhetnek. Ezeket mind az egynyelvű, mind a kétnyelvű gyermekek gyakran váltogatják. A kétnyelvűeknél létezik még a nyelvek közötti kódváltogatás is, amikor váltogatja a nyelveket személyektől függően akár egy mondaton belül is (attól függően, hogy éppen kihez beszél, esetleg a német papához, aztán a magyar mamához), de még álmában is váltogat. A gyermekekben ezekkel a „tolmácsolási” képességükkel válik tudatossá a kétnyelvűségük.

A kódváltás nem mindig könnyű a gyermekeknek. Ha egy felnőtt a megszokott környezetben nem a megszokott nyelven beszél a gyermekkel, akkor az összezavarodik és lehet, hogy nem fogja megérteni a mondottakat annak ellenére, hogy a nyelvet ismeri. Ha már egy bizonyos nyelvi kódot kialakított valakivel, akkor azt nehéz megváltoztatni egy másik nyelvre. Előfordulhat, hogy a gyermek ilyen helyzetben egy hallgatag időszakon megy keresztül, míg egyfajta egyensúly vissza nem áll.

Olyan családokban, ahol ösztönző és változatos nyelvi közeg biztosított, akár egynyelvű, akár kétnyelvű gyermekeknél, a nyelvi fejlődésük kedvezően fog alakulni. Ezen gyermekek nyelvi és értelmi képességei nagy mértékben fejlődnek, hiszen a szülők gyakran beszélgetik őket, hogy ki tudja fejteni szükségleteiket, ötleteiket és szándékaikat.

Több szülő is elgondolkodik, hogy mennyire előny vagy hátrány, ha gyermekét kétnyelvűként neveli. Milyen következményei lesznek? Minden szülő saját érzése és tudása alapján dönti el, hogy hogyan alakítja a kétnyelvűséget. Én az imént leírtak alapján csak támogatni tudom a két- vagy többnyelvűséget, és biztatnék mindenkit, aki teheti, ne hagyja ki ezt a soha vissza nem térő lehetőséget. Ne korlátozzuk gyermekeinket egy nyelvre. Ez természetesen rengeteg energiánkba is kerül, de minden fáradságot megér gyermekünk jövője. Soha nem tudhatjuk, hogy mire fogja használni a nyelveket (vagy mire használta volna, ha tudott volna még egy nyelvet).

A következő számban néhány gyakorlati tanácsról olvashatunk. Ajánlom minden érdeklődő figyelmébe. *Horváth Bea, nyelvtanár*

Könyvajánló

Füzesi Zsuzsa: Mondókáskönyv, Zsipp-zsupp, Eszterlánc

Ez a három könyv majdhogya kétéves kisfiam kedvence. Immáron fél éve megunhatatlanok ezek a Füzesi Zsuzsa vidám illusztrációival kísért dalok és a mondókák. Még német apját is ráveszi, hogy énekeljen neki belőle. *SM*

Gosciny és Sempé: A kis Nicolas kiadatlan kalandjai

Komolyan mondom nem igaz, hogy milyen irtó baró és tök pipec ez a könyv! A könyv fejezeteiben Nicolas és haverjai, nomeg a papa, a mama, és a szomszédok játszanak fő szerepet: sok sok vicces történet, remek képekkel. *Komesz Flóra*

Képes András: Történetek Azoknak akik utaznának, de nem tehetik, akik szívesen ismernék meg apró, a föld másik felén élő népcsoportok gondolkodásmódját, de most épp nem tudnak néhány évet egy ilyen feladatra szakítani és azoknak akiknek éppen csak elégük van az esti tévéműsorból.

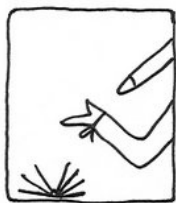
Vekerdy Tamás: A pszichológus válaszol és A pszichológus újra válaszol Ez a két könyv, mely szülők leveleit és a pszichológus válaszait tartalmazza, az én személyes kedvencem a gyermeknevelési tanácsadók köréből - mert a gyermeket helyezi a középpontba, nem ítél, nem felületes és végigolvasható. *SM*

És ha megy a hasa? – A gyermekorvos válaszol

Gyermekekben a heveny hasmenéses betegségek általában vírusos eredetűek, de a hosszan tartó, ill. újra-újra előforduló hasmenés lehet ételallergia, pszichés terheltség vagy szervi megbetegedések tünete is. Vírusos megbetegedések esetén gyakran társul étvágytalanság, az első napokban hányás, láz is a hasmenéshez.

A legfontosabb a folyadék- és sóháztartás fenntartása. Ehhez a betegnek sokat kell innia, lehetőség szerint elektrolit oldatot (gyógyszertárban kapható: Elotrans, Oralpädon, házi készítésű: 1 teáskanál konyhasó, 10 teáskanál szőlőcukor, 1 pohár narancslé, 1L szénsavmentes ásványvíz). Ezen kívül ropi, perec, kétszersült, áfonya (feketére színezi a székletet), reszelt alma, datolya, banán, coca-cola szerepelnek a különböző kultúrák házipatikáiban. Orvoshoz kell fordulni a) 1 éves kor alatt, b) ha a gyermek a kiszáradás tüneteit mutatja (sápadtság, elesettség, száraz bőr és nyálkahártya, szem alatti sötét karikák – ilyenkor azonnal a kórházba kell vinni vagy az ügyeletet hívni), c) 2 napnál tovább tartó hasmenés mely más tünetekkel is társul pl. magas láz, ill. d) ha a nem súlyos hasmenés 1-2 hétnél tovább tart. Utazáskor fordítsunk különös figyelmet a higiéniai előírások betartására, csak főtt vagy általunk hámozott gyümölcsöt, zöldséget, palackozott ásványvizet fogyasszunk. *SM*

Programajánló

Egy egynapos kirándulást terveztünk, de a hosszúra nyúlt reggeli után az esőfelhőket a konyhaablakon át kémelve egy helyi program felé húzott a szívünk és a tudat, hogy már csak három óra maradt kisiünk délutáni alvásának szokásos kezdőpontjáig. Így jutottunk el a **Nordbad**-ba és lettünk egy meglepően szép élménnyel gazdagabbak. Két igazán pihentető órát töltöttünk el pancsolással-úszással, sorra próbálva a babamedencét, a gyerekmedencét, a forró vizes kültéri medencét és a 33m-es úszómedencét. München útikalauzunk szerint még nyolc másik fedett uszoda vár kipróbálásra míg kitör a kánikula... *SM*

A kisfiammal a múltkor ellátogattunk a **MVG-Múzeumba**. Nagyon jól éreztük magunkat a régi kort idéző villamosok, buszok között. A múzeum egy nagy fűtött csarnokban van berendezve. Az ott dolgozók régi egyenruhában igazgatják az „utasokat”. A járművek legtöbbször fel is lehet szállni. A nagyobbak egy szimulátor segítségével még egy igazi müncheni metrót is vezethetnek. (MVG-Museum Ramersdorf-München, Städlerstr.20. Nyitva: minden hó 2. és 4. vasárnapján 11-17h között, belépő: 2€ (gyerek 6-14év), Felnőtt: 2,50€, Családi: 5€) *NK*

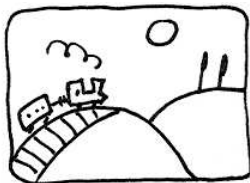
Élő hangszerbemutató. Zenészek mutatják be hangszereiket, azok egyéni hangzását, a zenekarban betöltött szerepüket a zenekari repertoárból szólaltatva meg darabokat. Időpontok (kezdés mindig 16h): márc. 14.: rézfúvósok, márc. 28.: ütőhangszerek, máj. 23.: vonósok, jún. 20.: fafúvósok. A bemutató ingyenes, de előre be kell jelentkezni, Tel: 089/480 985 090. (Bühneneingang Philharmonie, Chorprobensaal, Kellerstr. 4, 1. em.)

Kincseink. Márciusi hétvégén (14-18h) egy pedagógusok által szervezett rendezvénysorozaton vezethetjük be 8 évesnél idősebb gyermekeinket a múzeumok varázslatos világába. Egy játékos ásatáson a gyerekek kincsek után kutathatnak, megismerkedhetnek a múzeumi napló vezetésével és izgalmas kiállítások titkaival. (Leopoldstr. 61, T: 089/2609208, belépés ingyenes)

Trópusi pillangók. Március 29-ig tart még nyitva a Botanikus Kert nagyszabású időszaki kiállítása, melyen egyszerűnek tűnő hernyók gyönyörű trópusi pillangókká való átváltozását figyelhetjük meg. Ne szalasszák el a lehetőséget! (Botanischer Garten, Haus 4 der Schaugewächshäuser, Menzingerstr. 65, Tel:089/17861321) *SM*

Tudták-e,

hogy már megjelent a **Münchner Familienpass 2009-es száma?** Olyan családoknak ajánljuk, akik nem szeretnek otthon ülni. Tele van programokkal, ötletekkel, valamint sok-sok kedvezményes jeggyel, ingyenes belépővel. Kapható a városi könyvtárakban (Stadtbibliotheken) és a városi információs centrumokban. **Ára: 6€.** *NK*

Úton hazafelé – vonattal

Nekem a vonat a legkedvesebb közlekedési eszközöm hosszútávú utazásokra. Éppen ezért, kérem engedjék meg, hogy kétségtelen hátrányai mellett (le lehet késni, cipekedés) előnyeiről is meggyőzzem Önöket. A Budapestig tartó vonatút egy ajándékba kapott 7 és fél óra, amelyet az ember régen eltervezett és azóta halogatott foglalatosságokkal tölthet el, pl. elolvashatja azt a tavaly előtt karácsonyra kapott könyvet, amely még mindig az éjjeli szekrényen fekszik, horgolhat, köthet, keresztretjvényt fejthet vagy egyáltalán elgondolkozhat a terveiről, a múltjáról, a jövőjéről. Ezenfelül 2 személynek akár olcsóbb is és időben (vezetési stílustól függően) ugyanolyan hosszú vagy akár rövidebb, mint autóval megtenni az utat. Naponta két közvetlen járat közlekedik München és Győr/Budapest között. A legolcsóbb jegyek 29 Euró/út árúak, gyermekek 6 év alatt ingyen utaznak. A kedvezményes jegyeket legkorábban 2 hónappal az indulás előtt lehet megvenni. DB peronsegélyszolgálat Tel:01805/512 512. SM

Receptek

Gombaleves citromfűvel

Hozzávalók: 300g gomba, 1 doboz kókusztej, citromfű vagy 1 fél citrom leve, 1l húsleves, só, bors, (ízlés szerint 100g csirkemell).

A gombát (és a csirkemellet) vékony szeletekre vágjuk és 2 evőkanál sűrű kókusztejben megpároljuk. Fűszerezük, felengedjük a maradék kókusztejjel, a húslevessel és 2-3 perces forralás után tálaljuk.

Zöldséges borjúszelet

Hozzávalók: 600g vegyes zöldség (pl. brokkoli, sárgarépa, édeskömény), olaj, 2dl víz, 4 szelet borjúhús, 1 ek liszt, 1 csésze rizs, só, bors, majoránna, friss petrezselyem.

A megtisztított zöldséget apróra vágjuk és 2 evőkanál olajban és 1dl vízben fedő alatt megpároljuk. A rizst megfőzzük. A húst kiverjük, besózzuk és lisztbe mártva 2 evőkanál forró olajban mindkét oldalán átsütjük. Fűszerezük, hozzáadjuk az apróra vágott petrezselymet és felengedjük 1dl vízzel és addig főzzük tovább, amíg picit besűrűsödik (kb.1-2 perc).

Banános rizspehely

Hozzávalók: 100g rizspehely, 1/2 liter rizstej (pl. Reis Drink natur, Alnatura), 1 banán.

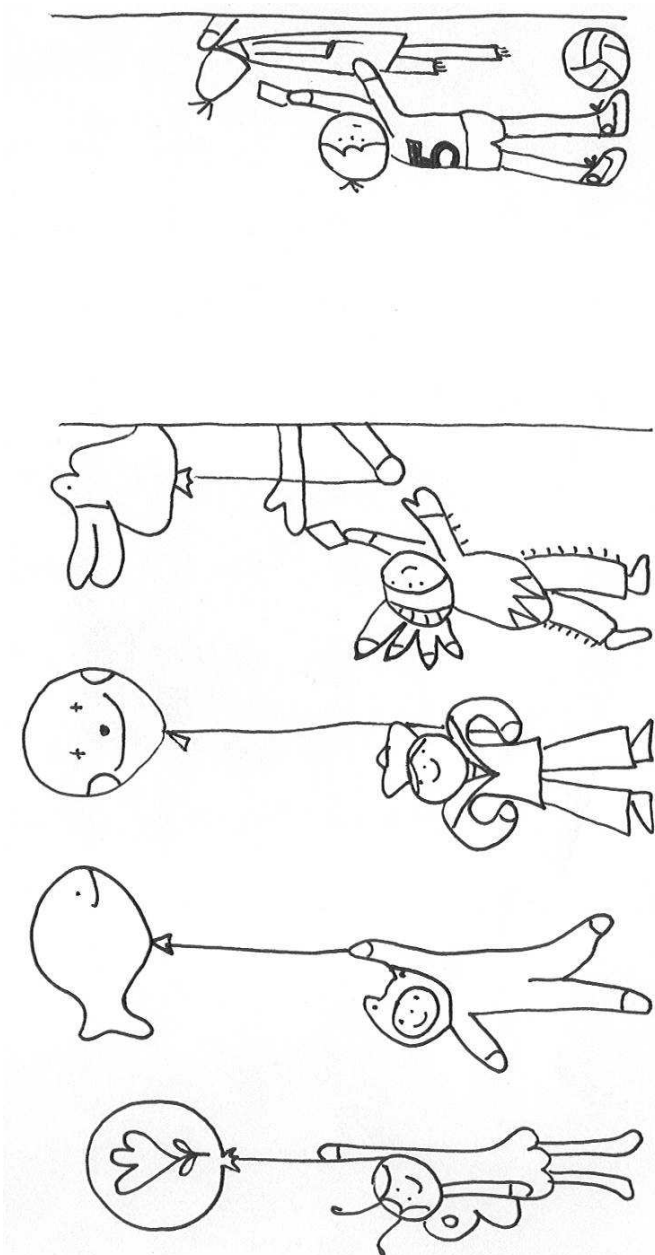
A rizstejet felfőzzük, beleöntjük a rizspelyhet, 5 percig főzzük és a tűzről levéve 10 percig pihentetjük. Banánnal tálaljuk.

Farsangi sörfánk

Hozzávalók: 600g liszt, 125g cukor, 2 tojás, 1/2 liter élesztős sör (Weißbier), 2 csomag sütőpor, olaj a sütéshez, porcukor

A két egész tojást a cukorral habosra keverjük, hozzáadjuk a sütőporral összekevert lisztet, és lassan a sört is belekeverjük. A tésztát vizes kanállal szagatjuk ki, és azonnal forró olajban aranybarnára sütjük. Tálalásnál porcukorral meghintjük. SchT

Kézműves sarok – színezzétek ki a farsangi forgatagot!

A jelmezszereny az olyan, mint a tombola, de nem lehet rajta mindjárt malacot nyerni, csak tombolajegyet. Azt sajnos nem tudtam, hogy a tombolajeggyel tovább is lehet nyerni, de csak annak, aki nem veszíti el. Hiába kerestem, nekem csak a ruhatári jegyem volt meg, arra meg nem adtak semmi mást, csak a kabátomat, ami úgyszólván az enyém volt. (Janikovszky Éva: Már megint)

Mese-sarok

Mikszáth Kálmán: Madárfészek

A nap lement. Az alkony ráborította fátyolát az egész vidékre. Benépesült a levegő zümmögő bogárral.

A göröngyös, kátyús úton egy szekér ballag csöndesen. De egyszerre csak nagyot zökken, s a rajta ülők felriadnak.

-Hophó! Eltört a tengely! -hangzott az egyik utas szava. A másik leugrott, csakugyan leült a szekér hátulsó fele. -Nagy baj -dörmögte fejét vakarva. -Megroppant biz az, kátyúba estünk. Most már mit csináljunk?

-Ha legalább valami fa volna, valami husáng, hogy átköthetnők vele.

-Van is itt! Furcsa tartomány ez erre!

-Nem nő itt meg a fa, csak a nadragulya!

-Haj, haj. Mihez fogjunk, mihez?

-Emelem én a szekeret -ajánkozott az egyik -, föl is tartom addig, míg fát érünk. Kend pedig vezesse a lovakat.

Bizony jó darabon kellett vinni a szekér hátulját, s fa még sehol sem volt. Mind a ketten lihegték a fáradtságtól.

-Ahol ni! -kiált fel egyikök. -Ott bólingat egy kis vékony nyárfa. Nekünk való éppen.

Csakugyan egy karcsú fának az árnyéka feküdt, táncoló fekete csíknak, a szántóföldön, mindjárt az út mellett. A hold éppen most bújt ki, s meg lehetett látni a tájat. Több fa sem volt annál.

-No, hát ne legyen ez az egy sem ...Kiváglak, hogy ne búsulj itt magadban -dörmögött a haragosabbik.

Előkereste a fejszét, s átugorván az útszéli garádot, nekivágott a növendék fának.

Az összerázkódott, recsegve, hajladozva. Rásírta törzsére harmatkönnyeit leveléről. Gallyai is megropogtak a fejsze csapásai alatt. Egy madár felszállt megriadva, s kétségbeesve röpködte körül a növendék fa koronáját.

Madárfiak síró csipogása felelgetett a fölkergetett öreg madárnak.

-Jó lesz-e tengelydorongnak? -türelmetlenkedett a másik. -Jó biz az -szólt a fejszés atyafi kedvetlenül -, csakhogy baj van.

-Már megint?

-Hát izé ...fészek van rajta.

-No és aztán?

-Ej, lánchordta! Hát csak nem vághatom ki! Mi lenne az apróságból? Nem hallja kend, milyen szomorúan csipognak?

-De bizony hallom szegénykéket. Csakhogy aztán velünk mi lesz?

-Mi lesz? Hát mi lenne? -felelte a fejszés atyafi. -Majd tolom én még a szekeret egy darabon.

Úgy is volt. Haragudott ugyan egy kicsit, amint megint a tengelyt fogta kétrét görbülve. De csak tolt a szekeret körül-körül nézve, hogy egy élő fát nem lát-e valahol. A madarak szomorú csipogása fülébe hangzott mindig. S valami azt súgta a lelkében: mégiscsak jól tette, hogy azt a madárfészkes növendék fát ki nem vágta.

SzJ

Állandó programok

Müncheni Magyar Katolikus Misszió

Oberföhringer Straße 40, 81925 München, Tel.: 089 / 98 26 37
www.ungarische-mission.de, E-mail: info@ungarische-mission.de

Bébi-Mami Kör - játszóház 0-3 éves korig,
keddenként 16-18h

Hétfégy Magyar Iskola és Óvoda – 3 éves
kortól, havi 2 szombat, 13-15.30h

Cserkészzet - a Hétfégy Magyar Iskola
szombatjain 15.30-18h

Regős néptáncsoport – kedd és szerda
18.30-21.30h

Ifjúsági Találkozók, érdeklődni a Misszió

Durmolok, Ifjúsági énekkar - próbák
csütörtök 18.30-20h

Patrona Hungariae, Énekkar - próbák
szerda 18.30-20h

Családok Fóruma - havonta egyszer,
pénteken 18.30-20h

Széchenyi Kör - havonta egyszer, pénteken
18.30-21h

Hölgysokorú - havonta egyszer, szombaton
18-21.30h

Imakör – hónap első és harmadik
péntekjén 17-18.30h

Bibliakör – havonta egyszer csütörtökön
17-18.30h

Szeniorok Klubja - havonta egyszer
csütörtökön 14-17h

Katakomba klub – kötetlen egyttlét
vendégmunkások, hosszabb- rövidebb
ideig Münchenben tartózkodók és
egyedülállók számára - havonta egyszer,
szombaton 18-21.30h

Német-, angol-, computer tanfolyamok

Müncheni Magyar Intézet – magyar kulturális és tudományos intézet

Beichstraße 3, 80802 München, Tel.: 089 / 34 81 71, www.ungarisches-institut.de
Előadások havonta egyszer pénteken 19.30-21.30h az MMKM nagytermében

Müncheni Magyar nyelvű Evangélikus-Református Egyházközség

Istentiszteletek, Szeniorkör, Bibliaóra, www.reformatus-muenchen.de,
Pf. 200216, 85510 Ottobrunn, Tel.: 089-6011335

További Bébi-Mami Klubok Münchenben és környékén:

(Mindenhol előzetes bejelentkezés szükséges!)

Fameri (Familienzentrum Messestadt Riem e.V.) Helsinkistr. 10. T: 40 90 60 74
Péntek 16-18h

S.O.S. Familienzentrum, Berg am Laim

Michaelistr. 9., péntek 16-18h, Vez.: Niemeier Krisztina Tel: 52 011 596

Bébi mami Klub Moosach/Menzing

St. Rafaelstr.52., Kedd 1/210-11h, Vez.: Csabai Renata 14303764+Pfaff Gabriella
Tel.:32212785

Erding Zentrum der Familie/ Grünemarkt Schule 1 ovis és 2 kiskololás csoport

Csütörtök ½ 16htól, Vez.: Vadász Marcsi Tel: 081-22 47 97 047 vadasz.marcsi@arcor.de
Pasing Gyereklüvelet (márciustól indul)

Vez. Keresztúri Judit Tel: 0172-841-777-2 Info@juditutazas.net, Minden nap 7.30-13hig

Verantwortlich – Felelős kiadó: Merka János plébános

Szerkesztők: dr. Somorai Márta, Hart István

Közreműködtek: Horváth Bea, Komesz Flóra, Niemeier Krisztina, Schönberger Tímea, Szabó Judit

Grafika: Fejérdy-Kovács Zsuzsanna

Impressum: Ungarischsprachige Katholische Mission – Magyar Katolikus Misszió
D–81925 München, Oberföhringer Straße 40.

Tel.: 089 / 98 26 37 vagy 089 / 98 26 38; **Fax:** 98 54 19;

E-mail: info@ungarische-mission.de, <http://www.ungarische-mission.de>